

30/6-92

HÖGSTA DOMSTOLENS

DOM NR DT 319

Sida 1(5)

Mål nr
T 485/90

meddelad i Stockholm den 25 juni 1992

REVISIONSKÄRANDE

Jernmanufaktur Aktiefbolaget Raco, 556054-8504, Box 9118,
200 39 MALMÖ

Ombud: advokaten Bengt Sjövall, Mannheimer Swartling
Advokatbyrå, Box 4291, 203 14 MALMÖ

REVISIONSSVARANDE

Klemeco Nord Aktiefbolag, 556209-1297, Boarp 790,
262 00 ÄNGELHOLM

Ombud: advokaten Claes Peyron, Box 1325, 251 13 HELSINGBORG

SAKEN

Skadestånd på grund av kontraktsbrott

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten över Skåne och Blekinge, avd 4, dom den 31 oktober 1990,
DT 4234

Hovrättens dom

se Bilaga

DOMSLUT

Med ändring av hovrättens dom i huvudsaken ogillar Högsta domstolen
Klemeco Nord Aktiefbolags talan.

Klemeco Nord Aktiefbolag (Adv Peyron)

	Postadress	Telefon	Expeditionstid
	Box 2066		08.45-12.00
HÖGSTA DOMSTOLEN	103 12 STOCKHOLM	08-617 64 00	13.15-15.00

Högsta domstolen ändrar hovrättens dom även i fråga om rättegångskostnader på så sätt att dels Jernmanufaktur Aktiebolaget Raco befrias från skyldigheten att utge ersättning till Klemeco Nord Aktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten och i hovrätten, dels Klemeco Nord Aktiebolag förpliktas ersätta Jernmanufaktur Aktiebolaget Raco för rättegångskostnader vid tingsrätten med sextiotusen (60 000) kr, utgörande ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 23 oktober 1989 tills betalning sker och i hovrätten med femtiotusenettthundratreppetvå (50 132) kr, varav 50 000 kr utgör ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 31 oktober 1990 tills betalning sker.

Klemeco Nord Aktiebolag skall ersätta Jernmanufaktur Aktiebolaget Raco för rättegångskostnader i Högsta domstolen med etthundratusentrehundrasjuttioen (100 371) kr, varav 100 000 kr utgör ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens dom tills betalning sker.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Jernmanufaktur har yrkat att Högsta domstolen ogillar Klemecos skadeståndsyrkande och förpliktar Klemeco att ersätta Jernmanufaktur dess rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten.

Klemeco har bestritt ändring.

Parterna har fordrat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

Högsta domstolen har inhämtat yttranden av Stockholms Handelskammare, Sveriges Industriförbund, Grossistförbundet Svensk Handel och Sveriges Handelsagenters förbund.

DOMSKÅL

Det mellan Klemeco och Jernmanufaktur den 30 januari 1986 träffade återförsäljaravtalet innehåller i punkten 3.1 en bestämmelse som anger att Jernmanufaktur "skall" köpa en viss minimikvantitet av Klemecos produkter. För åren 1986 och 1987 bestämdes minimikvantiteten för inköpen till 600 000 kr per år.

Avtalet innehåller inga bestämmelser om skadeståndsskyldighet. Tvisten i målet gäller om Jernmanufaktur har lämnat en skadeståndssanktionerad garanti att uppnå den försäljningsvolym som föreskrivits i punkten 3.1.

Av bestämmelsens ordalydelse kan någon bestämd slutsats inte dras när det gäller frågan om Jernmanufaktur har gjort ett sådant garantiåtagande. Inte heller utredningen om de förhandlingar som föregick avtalet ger något säkert besked om vilken innebörd punkten 3.1 avsetts ha i detta hänseende.

Ett avtal bör emellertid ses som en sammanhängande helhet. Vid tolkningen av en avtalsbestämmelse kan man därför ofta hämta ledning i andra avtalsbestämmelser.

Enligt punkten 3.4 i återförsäljaravtalet hade Klemeco en ensidig rätt att säga upp avtalet, om Jernmanufaktur under ett år inte uppnådde den avtalade minimikvantiteten. Uppsägning kunde då med omedelbar verkan äga rum senast den 31 mars påföljande kalenderår. Återförsäljaravtalet innehåller dessutom i punkten 10.3 en bestämmelse om att en part har rätt att säga upp avtalet till omedelbart upphörande, om motparten bryter mot sina skyldigheter enligt avtalet och inte inom 30 dagar efter påpekande vidtar rättelse.

Av intresse är även punkten 5.1 i återförsäljaravtalet. Enligt denna punkt skulle Jernmanufaktur på allt sätt och efter bästa förmåga aktivt verka för största möjliga avsättning av Klemecos produkter.

Den hävningsrätt som tillkom Klemeco enligt punkten 3.4 förutsatte inte att Jernmanufaktur hade gjort sig skyldigt till en sådan försummelse att aktivt verka för största möjliga avsättning av produkterna som framgår av punkten 5.1. Om avtalet - som Klemeco gjort gällande - kunde hävas i ett sådant fall även enligt punkten 10.3, skulle punkten 3.4 inte fylla någon självständig funktion. Det måste därför antas att enbart denna punkt var tillämplig, om Jernmanufaktur inte uppnådde den minimikvantitet som avtalats utan att vara försumlig på sätt som anges i punkten 5.1. Detta utgör i sin tur ett stöd för att en brist med avseende på den avtalade minimikvantiteten inte avsetts vara ett kontraktsbrott som kan utlösa skadeståndsskyldighet.

Det är tydligt att det är vanskligt för en återförsäljare att garantera inköp av en viss, större kvantitet av en produkt. Förhållandena på marknaden kan snabbt ändras, t ex på grund av tillkomsten av nya och effektivare produkter. I förevarande fall framstår en garanti av de för åren 1986 och 1987 angivna minimikvantiteterna som särskilt äventyrlig mot bakgrund av de avsevärt mindre kvantiteter som Jernmanufaktur hade inköpt under de närmast föregående åren. Det bör också beaktas att det pris som Jernmanufaktur hade att betala till Klemeco för leverans av produkterna fastställdes av Klemeco. Även dessa omständigheter talar emot att föreskriften i punkten 3.1 skall betraktas som en skadeståndssanktionerad garanti.

De yttranden som har avgetts i målet ger vid handen att det inte heller finns någon sedvänja inom branschen som innebär att återför-

säljare vid skadeståndsansvar garanterar viss minimikvantitet.

På grund av det anförda finner Högsta domstolen att punkten 3.1 inte skall tolkas så att Jernmanufaktur har lämnat en skadeståndssanktionerad garanti att köpa de angivna minimikvantiteterna. Klemecos skadeståndstalan kan därför inte vinna bifall.

Vid denna utgång skall Klemeco ersätta Jernmanufacturs rättegångskostnader i målet. Den ersättning som Jernmanufaktur yrkat för kostnader i tingsrätten har vitsordats av Klemeco. Inte heller den ersättning som Jernmanufaktur har yrkat för kostnader i hovrätten föranleder någon erinran. För sina kostnader i Högsta domstolen har Jernmanufaktur yrkat ersättning med 150 371 kr, varav 150 000 kr avser ombudsarvode. Klemeco har bestritt att ombudsarvodet fastställs till högre belopp än 30 000 kr. Högsta domstolen finner i denna del att, trots att Jernmanufacturs talan förts med skicklighet och omsorg, högre belopp än 100 000 kr inte kan anses som skäligt ombudsarvode.

/ Ola Olsson

I avgörandet har deltagit: justitieråden Jermsten, Gregow,
Freyschuss (referent), Törnell och Nilsson
Föredragande revisionssekreterare: Ola Olsson

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:

